

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/9/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6718202697
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6718202697.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a členov senátu JUDr. Ivce Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša v spore žalobcu U. banka, a. s., so sídlom XXX XX Q., R. nábr. 4, I.: XX XXX XXX, právne zastúpeného Advokátska kancelária RELEVANS, s. r. o., so sídlom 811 02 Bratislava, Dvořákovo nábr. 8A, IČO: 47 232 471, proti žalovanému J. Y., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom XXX XX B., B. XXX, občanovi SR, o zaplatenie sumy 11.528,80 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 18Csp/22/2018-95 zo dňa 09. 10. 2018, takto

rozhodol:

I. Vyhovuje návrhu žalobcu, aby do konania na jeho miesto vstúpila spoločnosť Q. K., a. s., so sídlom XXX XX Q. - M. L., F. XXX/A, I.: XX XXX XXX.

II. Zrušuje rozsudok okresného súdu a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu sumu 11.525,80 € s príslušenstvom na tom základe, že sporové strany uzavreli dňa 29. 10. 2013 zmluvu o úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému 12.000,- € a žalovaný sa zaviazal istinu vrátiť spolu s príslušenstvom. Žalovaný úver neplnil riadne a včas, žalobca vyhlásil úver za predčasne splatný dňa 02. 07. 2015, po vyhlásení predčasnej splatnosti žalovaný uhradil len časť dlhu, pričom poslednú úhradu vykonal 21. 11. 2016. Uplatnená pohľadávka je zostatkom dlhu žalovaného vrátane príslušenstva.

2. Okresný súd žalobu zamietol, keď vykonaným dokazovaním zistil, že žalovaný sa zaviazal uhradiť úver spolu s dojednaným úrokom v mesačných splátkach po 198,24 €, ktoré v sebe zahŕňali aj poplatok za poistenie. Žalovaný uhradil splátky od 11/2013 do 6/2014 (niekedy s omeškaním 1 až 2 dni). Platby následne až do 1/2015 neuhradil, avšak z listiny žalobcu označenej ako „Aktuálny stav úveru“ v časti Plán splátky vyplýva, že za obdobie 7/2014 až 12/2014 neboli žalovanému predpísané žiadne splátky. Túto okolnosť žalobca neuviedol, ani nevysvetlil a následne od 1/2015 mali byť žalovanému predpísané splátky po 203,- €, ktorú okolnosť taktiež žalobca v žalobe neuviedol, ani nevysvetlil. Súd sa na základe uvedeného len domnieval, že mohlo dôjsť k zmenám záväzkového vzťahu na základe dohody strán o prípadnom odklade splátok, prípadne o zvýšení nasledujúcich splátok.

3. Okresný súd ďalej vo veci posudzoval postup žalobcu pri zosplatnení úveru. Podľa názoru súdu prvej inštancie žalobca neuviedol, v zmysle akej zmluvnej úpravy bol takto oprávnený postupovať a na základe akých skutkových okolností. Súd vlastnou činnosťou po preskúmaní predložených Obchodných podmienok zistil, že žalobca mohol postupovať v zmysle článku 5.5 písm. i/ a písm. a/ Obchodných podmienok pre úver - C. splátka. Takéto dojednanie možnosti zosplatnenia úveru je v rozpore so zákonom. Veriteľ má možnosť s dlžníkom dohodnúť možnosť zosplatnenia celej pohľadávky pre neplnenie niektorej splátky, avšak v spotrebiteľských vzťahoch je veriteľ povinný dodržiavať úpravu

v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V spotrebiteľských vzťahoch môže dodávateľ uplatniť právo na zosplatnenie najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a súčasne je povinný upozorniť spotrebiteľa najmenej 15 dní vopred na uplatnenie tohto práva. Súd skonštatoval, že „uvedená zmluvná podmienka“ je v rozpore s úpravou podľa § 53 ods. 9 OZ. Takéto dojednanie súd považoval aj za dojednanie v rozpore s ust. § 54 ods. 1 OZ, pretože spotrebiteľ sa nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu zákon priznáva, ani si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Predmetným zmluvným dojednaním podľa názoru okresného súdu nie je medzi stranami určitým a zrozumiteľným spôsobom dojednané právo veriteľa na zosplatnenie úveru pri zachovaní oprávnení spotrebiteľa vyplývajúceho z § 53 ods. 9 OZ. Hoci žalobca v žalobe poukázal na to, že dodržal postup podľa § 53 ods. 9, uvedená zmluvná podmienka tieto náležitosti nespĺňa, a preto je v priamom rozpore so zákonom a podľa § 39 OZ ju okresný súd hodnotil ako absolútne neplatné dojednanie. Článok 5.5 Obchodných podmienok okresný súd považoval za formulovaný príliš široko a nejednoznačne, umožňujúce banke uplatniť ich svojvoľne, uvedené zmluvné podmienky umožňujú banke vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru aj v prípade akéhokoľvek porušenia ustanovenia zmluvy alebo obchodných podmienok, hoci sa môže jednať o ustanovenie, ktoré je pre poskytnutie úveru alebo trvanie úverového vzťahu nerelevantné. Ďalej sa súd zaoberal vyššou špecifikáciou žaloby vo vzťahu k postupu žalobcu pri započítavaní jednotlivých úhrad žalovaného na dlh, pričom znenie článku 7.3 Obchodných podmienok, v ktorom žalobca ako tvorca Obchodných podmienok zaviedol voči žalovanému postup pri započítaní jeho platieb v poradí 1/ poplatok, 2/ úrok z omeškania, 3/ úrok z úveru, 4/ splátka istiny, považoval súd za dojednanie v rozpore s § 566 ods. 2 OZ.

4. Okresný súd vec právne posúdil podľa ust. § 261 ods. 6 písm. d/, § 497 Obchodného zákonníka, podľa § 39, § 41, § 52 ods. 1, § 53 ods. 1, 9, § 54 ods. 1, § 565, § 566 ods. 2 OZ a podľa § 1 ods. 1 a § 9 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného do 30. 04. 2014.

5. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie v zákonnej lehote žalobca. Odvolanie podal z dôvodu, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a vec nesprávne právne posúdil (§ 565 ods. 1 písm. b/, f/, h/ CSP). V odvolaní tvrdil, že spôsob započítania platieb na poplatky, úroky a istinu vychádza z obchodnoprávneho charakteru zmluvy o úvere, poukázal na to, že podľa § 330 ods. 2 Obchodného zákonníka pri plnení peňažného záväzku sa započíta platenie najprv na úroky a potom na istinu, ak dlžník neurčí inak. Ďalej namietal nepriznanie mu nároku na poplatky za bankové poplatky - upomienky a na súdom poukazované nesplnenie podmienok zosplatnenia úveru. Tvrdil, že žalobca zakotvil do svojich Obchodných podmienok aj možnosť vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru v prípade omeškania dlžníka, pričom splnil všetky zákonné podmienky určené pre platné vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru. Tvrdil, že súd pochybil, keď neoznámil žalobcovi, že zosplatnenie úveru považuje za sporné. Rozsudok okresného súdu je podľa jeho názoru nepreskúmateľný z dôvodu nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia. Súd tiež nesprávne posúdil skutkové tvrdenia žalobcu, keď skutkové tvrdenie žalobcu o tom, že došlo k platnému zosplatneniu úveru žalovaný nepoprel. Súd je viazaný domnienkou pravdivosti skutkového tvrdenia procesnej strany. Súd tiež porušil právo žalobcu na spravodlivý proces, pričom súd svoju povinnosť informovať žalobcu nesplnil. Rozsudok okresného súdu žiadal zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie, alebo zmeniť a žalobe vyhovieť.

6. Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril.

7. Krajský súd ako súd odvolací odvolanie prejednal viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) bez nariadenia pojednávania na prejednanie odvolania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) a rozsudok okresného súdu zrušil podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c/ CSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP) z nasledovných dôvodov:

8. Okresný súd v konaní aplikoval správne ustanovenia právnych predpisov, avšak vyvodil z nich nesprávne právne závery. Je správny právny záver okresného súdu o tom, že v súdnej veci žalobca ako veriteľ mal právo zosplatniť pohľadávku pre neplnenie niektorej splátky, pričom ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 OZ najskôr po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva (§ 53 ods. 9 OZ). Nesprávne však okresný súd posudzoval Obchodné podmienky pre úver - Lepšia splátka v bode 5.5/l písm. a/ za

dojednanie v rozpore s ustanovením § 53 ods. 9 OZ. Podľa bodu 5.5/l písm. a/ Obchodných podmienok, ak dlžník je v omeškaní s platením čo i len jednej splátky alebo jej časti, U. je oprávnená vyhlásiť úver za predčasne splatný. V prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru U. úročí nesplatený úver, a to až do jeho úplného splatenia dohodnutou Úrokovou sadzbou navýšenou o úrok z omeškania, ktorého výška je stanovená v Oznámení o úrokových sadzbách. Z uvedeného znenia zmluvy vyplýva, že žalobca ako veriteľ a žalovaný ako dlžník sa dohodli na možnosti vyhlásenia úveru za predčasne splatný, ak je dlžník v omeškaní s platením čo i len jednej splátky alebo jej časti. Z uvedeného vyplýva, že veriteľ bol pre prípad omeškania dlžníka oprávnený úver vyhlásiť za predčasne splatný. Nie je ale zrejme odvolaciemu súdu, na základe akých skutočností okresný súd dospel k záveru, že uvedené dojednanie je v rozpore s § 53 ods. 9 OZ. Uvedené dojednanie je v súlade s ust. § 565 OZ, v zmysle ktorého ustanovenia, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ využiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Ustanovenie § 53 ods. 9 len konkretizuje, za akých podmienok môže veriteľ (dodávateľ) uplatniť svoje právo podľa § 565 OZ v prípade, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach.

9. Úlohou okresného súdu bude v ďalšom konaní zistiť, či žalobca použil svoje právo žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky (§ 565 OZ) a zároveň, či svoje právo uplatnil najskôr po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a či zároveň súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Len za splnenia týchto podmienok môže mať veriteľ právo na zaplatenie celej pohľadávky aj s príslušenstvom. Odvolací súd pritom poukazuje aj na ust. § 11 ods. 1 písm. b/ zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách v znení platnom v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy medzi stranami sporu, v zmysle ktorého ustanovenia poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d/, e/, g/ až i/, l/ a p/. Pokiaľ okresný súd v ďalšom konaní dospeje k právnomu záveru, že žalobca nesplnil zákonom vyžadované podmienky pre platné zosplatenie úveru, žalobca má nárok len na tú časť dlhu, ktorý je splatný, a pokiaľ zmluva o úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d/, e/, g/ až i/, l/ a p/ má veriteľ nárok na zaplatenie len istiny, keďže spotrebiteľský úver treba v tom prípade považovať za bezúročný a bez poplatkov.

10. Odvolací súd sa stotožňuje s právnym záverom okresného súdu, že článok 7.3 Obchodných podmienok, v ktorom žalobca zaviedol postup pri započítaní platieb dlžníka v poradí 1. poplatok, 2. úrok z omeškania, 3. úrok z úveru, 4. splátka istiny je zmluvným dojednaním, ktoré je v priamom rozpore s § 566 ods. 2 OZ. Takéto dojednanie nie je možné považovať za platné dojednanie podľa § 330 ods. 2 Obchodného zákonníka vzhľadom na ust. § 52 ods. 2 OZ, podľa ktorého ustanovenia ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednanie alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy Obchodného práva.

11. O náhrade trov konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci (§ 396 ods. 3 CSP).

12. V odvolacom konaní došlo k postúpeniu pohľadávky zo žalobcu na spoločnosť Q. K., a. s., so sídlom XXX XX Q. - M. L., F. XXX/A, I.: XX XXX XXX na základe zmluvy o postúpení pohľadávok č. III/2018 zo dňa 20. 12. 2018, pričom Q. K., a. s. ako postupník súhlasil so vstupom do konania na strane žalobcu podaním zo dňa 30. 01. 2019.

13. Podľa § 80 ods. 1 CSP, ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže žalobca navrhnúť, aby do konania na jeho miesto, alebo na miesto žalovaného vstúpil ten, na koho boli tieto práva, alebo povinnosti prevedené, alebo na koho prešli. Podľa odseku 2 toho istého ustanovenia súd vyhovie návrhu podľa odseku 1, ak sa preukáže, že po začatí konania došlo k prevodu alebo prechodu práva alebo povinnosti a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto žalobcu. Právne účinky spojené s podaním žaloby zostávajú zachované.

14. Po zistení, že po začatí konania nastala práva skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná (zmluva o postúpení pohľadávky), krajský súd vyhovel návrhu na zmenu žalobcu po zistení súhlasu toho, kto mal vstúpiť do konania na miesto žalobcu, a teda v ďalšom konaní bude vystupovať ako žalobca spoločnosť Q. K., a. s., ako nový veriteľ.

XX. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.
Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).